

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

110 pCt. I det sidstnævnte Pantsætningsforbud er der som nævnt fastsat visse Begrænsninger, og tillige er der en Mulighed for Dispensation, hvis der er Tale om Bygningsforanstaltninger eller lignende, som forøger Ejendommens Værdi.

I § 6 foreslaas en Ændring i Rentebetalingen. I de første 2 Aar ydedes der efter den gældende Lov et Rentetilskud paa 3 pCt.; det ændres for nye Laan til kun at blive 2 pCt. i det første Aar. Laantagerne skal altsaa betale 2¹/₂ pCt. i det første Aar og faar saa 2 pCt.s Rentetilskud, idet man regner, at 4¹/₂ pCt. er den normale Rente.

Aarsagen til denne Ændring er for det første, at den Kreds af Landmænd, som man her tager med, fornuftigvis maa være bedre stillet end de Landmænd, vi tidligere har ydet Saneringslaan, idet de har betydelig mindre Gæld; den anden Motivering er den, at Forholdene nu for Landbruget som Helhed er betydelig gunstigere end dengang, da man gennemførte den oprindelige Gældssaneringslov. Jeg mener derfor, det maa være rimeligt — for at stille Landmændene saa lige som muligt over for Statens Tilskud —, at man foretager denne Ændring.

Lovforslaget er vedtaget i Folketinget, og jeg skal tillade mig at anbefale det til Vedtagelse ogsaa i det høje Landsting.

Kr. Johansen: Det, der her er Tale om, er jo ikke alene en Forlængelse af Loven for de to Aar, fra 1. April 1939 til 1. April 1941, men ogsaa en betydelig Udvidelse, baade af den Kreds af Landmænd, der kan komme i Betragtning, og af de Beløb, der anvendes dertil. Jeg hilser Lovforslaget med Glæde, fordi man har det Indtryk, at den allerede gældende Lov har været en udmærket Hjælpeforanstaltning for vanskeligt stillede Landmænd. De 100 Millioner, der er stillet til Raadighed efter denne Lov, er vistnok saa nogenlunde opbrugt. Saa vidt man kan skønne efter de Oplysninger, der foreligger, er de praktisk talt opbrugt. Og alle Erfaringer viser, at der er bragt Hjælp til mange vanskeligt stillede Landmænd, som ikke blot havde en betydelig Gæld, men ogsaa havde den paa meget uheldige Betingelser, undertiden en Række Kautionslaan og Banklaan til høj Rente og undertiden ogsaa med ret betydelige Afdrag. Dette, at det er lykkedes at samle en stor Part af denne Gæld under Saneringsordningen, faa den afløst af en Prioritet som den, der her er

Tale om, har sikkert hjulpet mange over de Vanskeligheder, som de ellers vilde have haft ret stort Besvær med at klare. Derfor hilser jeg med Glæde, at man fortsætter med denne Lovgivning. Der sker, som jeg sagde, en betydelig Forøgelse baade af Beløbet og af Antallet af dem, der kan komme i Betragtning, og det er sikkert rigtigt at foretage en saadan Udvidelse, idet man maa have Ret til at forudsætte, at Landmænd, som har Gæld ud over Ejendomsskylden, ogsaa er saadan stillede, at det er, om ikke absolut nødvendigt, saa dog i høj Grad ønskeligt, at der ogsaa aabnes dem en Mulighed for at komme i Betragtning efter Saneringsloven, saa ogsaa de kan faa den Støtte, som andre Landmænd har kunnet opnaa.

Jeg anbefaler derfor Lovforslaget med de Ændringer i den gældende Ordning, der foreslaas, baade med Hensyn til Forrentning og med Hensyn til det Loft, der lægges over Prioriteringen. Det sidste er i og for sig ikke noget nyt, men der gives Bestemmelsen en anden Form, saa man faar den naturlige Regel, at naar man har opnaaet et saadant Saneringslaan, kan man ikke bagefter bortprioritere Ejendommen ud over det tinglyste Saneringslaan. Med den Ret til Dispensation, der gives, ser jeg intet betænkeligt i en saadan Bestemmelse.

Der er som Bilag til Lovforslaget aftrykt det Renteudligningsforslag, som i sin Tid blev udarbejdet, men som ikke blev fremsat, fordi det ikke fik den fornødne Tilslutning inden for danske Landbrugskredse. Jeg vil gerne om dette Forhold i Almindelighed gøre den Bemærkning, at jeg vilde anse det for ønskeligt, om det var muligt at samle de interesserede Parter om en Ordning, der i endnu højere Grad var i Stand til at stabilisere Forholdene, at stabilisere Laanevilkaarene og Landbrugets Arbejds muligheder. For det har jo gennem Tiderne været den store Ulykke, at man ikke alene lejlighedsvis har haft daarlige Tider, men ogsaa i saa høj Grad har været udsat for stærke Konjunktursvingninger. Det er i Virkeligheden et Spørgsmaal, hvad der volder den største Ulykke: lave Konjunkturer som dem, vi i de sidste Aar har levet under, eller Højkonjunkturer som dem, vi til andre Tider har oplevet. Naar Højkonjunkturerne er forbi, og de store Indtjeningsmuligheder ikke længer er til Stede, har man som Regel ikke andet Udbytte af den Periode end en større Gæld, og derfor synes jeg, det var værd at tage op til mere alvorlig